
Antopäivä: 11.2.2015	Voimaantulopäivä: 15.2.2015	Voimassa: toistaiseksi
-------------------------	--------------------------------	---------------------------

---

Säädösperusta:
Ilmailulaki (864/2014) 70 §

Täytäntöönpantava EU-lainsäädäntö:

Muutostiedot:
Tällä määräyksellä kumotaan 2.12.2008 annettu lentotyötä koskeva ilmailumääräys OPS M1-23

LENTOTYÖ

SISÄLTÖ

1	SOVELTAMISALA	1
2	LENTOTYÖHÖN VAADITTAVA LUPA.....	1
3	LENTOTYÖ, JOHON EI VAADITA LUPAA.....	1
4	LENTOTYÖLUVAN MYÖNTÄMISEN JA VOIMASSAOLON EDELLYTYKSET	3
5	LENTOTOIMINNALLISET PERUSVAATIMUKSET	5
6	POIKKEUKSET	5
7	SIIRTYMÄMÄÄRÄYS.....	5

LIITE	Lentotyöohjeen sisältövaatimukset.....	6
-------	--	---

1 SOVELTAMISALA

Tätä määräystä sovelletaan kaikkeen lentotyöhön, kunnes komission lentotoiminta-asetus 965/2012 tulee asteittain sovellettavaksi.

2 LENTOTYÖHÖN VAADITTAVA LUPA

Lentotyöhön vaadittavasta luvasta on kansallisesti säädetty ilmailulain 70 §:ssä.

3 LENTOTYÖ, JOHON EI VAADITA LUPAA

3.1 Sen lisäksi, mitä ilmailulain 70 §:n 1 ja 2 momentissa on säädetty, ilman lupaa saa harjoittaa sellaista lentotyötä, jossa ei poiketa lentosäännöistä eikä niitä täydentävistä lentotoimintaa koskevista määräyksistä.

3.2 Liikenteen turvallisuusviraston lupa vaaditaan kuitenkin:

- a) ilma-alusten ja muiden esineiden hinauslentoihin, lukuun ottamatta purjelentokoneiden tai liitimien hinauslentoja,
- b) nostotyölentoihin ja
- c) riippuvan kuorman kuljetukseen.

3.3 Ilma-aluksella on oltava lentokelpoisuustodistus, ellei

- a) toiminnan harjoittaja tee lentotyötä omalla kustannuksellaan omiin tarkoituksiinsa, ilman toisen toimeksiantoa tai pyyntöä,
- b) kyseessä ole rekisteröidyn harrasteilmailuyhdistyksen jäsenen tai samaan valtakunnalliseen harrasteilmailuyhdistysten kattojärjestöön kuuluvan yhdistyksen jäsenen tai ulkomaisen harrasteilmailuyhteisön jäsenen suorittama edellä tarkoitetun yhteisön jäsenen ohjaaman purjelentokoneen hinauslento, josta purjelentokoneen ohjaaja maksaa omakustannusperusteisen korvauksen eikä tarkoituksena ole liikevoiton saavuttaminen,
- c) kyseessä ole rekisteröidyn harrasteilmailuyhdistyksen jäsenen tai samaan valtakunnalliseen harrasteilmailuyhdistysten kattojärjestöön kuuluvan yhdistyksen jäsenen tai ulkomaisen harrasteilmailuyhteisön jäsenen suorittama edellä tarkoitetun yhteisön jäsenen lennättäminen laskuvarjohyppyä varten, mistä laskuvarjohyppääjä maksaa omakustannusperusteisen korvauksen eikä tarkoituksena ole liikevoiton saavuttaminen, tai
- d) kyseessä ole satunnainen viranomaisen pyynnöstä tapahtuva etsintä- tai pelastuslento.

3.4 Ilma-aluksen ohjaajalla on oltava voimassa ilma-alusluokan mukaisesti ansiolentäjän tai helikopteriansiolentäjän lupakirja tai näitä korkeammanasteinen ilmailulupakirja ja luokan I lääketieteellinen kelpoisuustodistus, vaikka toimintaa ei harjoitettaisi maksua tai muuta korvausta vastaan, ellei

- a) toiminnan harjoittaja tee lentotyötä omalla kustannuksellaan omiin tarkoituksiinsa, ilman toisen toimeksiantoa tai pyyntöä,
- b) kyseessä ole rekisteröidyn harrasteilmailuyhdistyksen jäsenen tai samaan valtakunnalliseen harrasteilmailuyhdistysten kattojärjestöön kuuluvan yhdistyksen jäsenen tai ulkomaisen harrasteilmailuyhteisön jäsenen suorittama edellä tarkoitetun yhteisön jäsenen ohjaaman purjelentokoneen hinauslento, josta purjelentokoneen ohjaaja maksaa omakustannusperusteisen korvauksen eikä tarkoituksena ole liikevoiton saavuttaminen,
- c) kyseessä ole rekisteröidyn harrasteilmailuyhdistyksen jäsenen tai samaan valtakunnalliseen harrasteilmailuyhdistysten kattojärjestöön kuuluvan yhdistyksen jäsenen tai ulkomaisen harrasteilmailuyhteisön jäsenen suorittama edellä tarkoitetun yhteisön jäsenen lennättäminen laskuvarjohyppyä varten, mistä laskuvarjohyppääjä maksaa omakustannusperusteisen korvauksen eikä tarkoituksena ole liikevoiton saavuttaminen,
- d) kyse ole satunnaisista viranomaisen pyynnöstä tapahtuvista etsintä- tai pelastuslentoista, tai
- e) kyseessä ole toimeksiantosopimuksen nojalla harjoitettava metsäpalovalvontalentotoiminta ja seuraavat ehdot täytyvät:

- i) Toimintaa harjoittaa rekisteröity harrasteilmailuyhdistys eikä yhdistyksen jäsenille suoriteta maksua tai muuta korvausta;
- ii) Ilma-aluksen päälliköllä on vähintään yksityislentäjän lupakirja ja 100 tunnin lentokokemus. Lisäksi häneltä vaaditaan lennonopettajan viimeksi kuluneiden 12 kuukauden aikana antama ja riittäväksi harkitsema kertaava lentokoulutus hidaslennosta, sakkauksesta ja lentokoneen suoritusarvoista johtuvista rajoituksista. Lennonopettaja voi kuitenkin henkilön viimeaikaisen lentokokemuksen tai koulutai tarkastuslentojen perusteella harkita tämän ilman kertaavaa lentokoulutusta päteväksi toimimaan ilma-aluksen päällikkönä metsäpalovalvontalennolla. Lennonopettajan on tehtävä henkilön lentopäiväkirjaan merkintä antamastaan kertaavasta lentokoulutuksesta tai pätevyydestä tehtävään ilman kertaavaa lentokoulutusta.
- iii) Ilma-aluksessa on vain henkilöitä, joilla on metsäpalovalvontaan kuuluva tehtävä, tai näihin tehtäviin koulutettavia henkilöitä.
- iv) ilma-aluksen päällikkö varmistaa että lennolle mukaan tulevat henkilöt, jotka eivät ole kyseisen yhdistyksen jäseniä, tietävät toimintaa harjoitettavan yksityislentotoimintaa koskevien ja kaupallisen ilmailun vaatimuksiin nähden vähemmän turvaavien määräysten mukaisesti.

4 LENTOTYÖLUVAN MYÖNTÄMISEN JA VOIMASSAOLON EDELLYTYKSET

4.1 Lentotyöluvun hakijan ja haltijan organisaation ja henkilöstön mitoitus ja ammattitaito

4.1.1 Lentotoiminnan harjoittajan on nimettävä toiminnasta kokonaisuudessaan vastaava vastuullinen johtaja ja lentotoiminnasta vastaava lentotoiminnan johtaja. Nimettävien henkilöiden on oltava tiedoiltaan, taidoiltaan ja kokemukseltaan Liikenteen turvallisuusvirastoa tyydyttäviä, ottaen huomioon toiminnan laatu ja laajuus.

4.1.2 Kun kyseessä on laaja tai vaativa lentotoiminta, Liikenteen turvallisuusvirasto voi edellyttää edellä tarkoitetuiksi vastuuhenkilöiksi nimettävien suorittavan kokeita todetakseen heidän pätevyytensä kyseisiin tehtäviin.

4.1.3 Liikenteen turvallisuusvirasto voi hyväksyä saman henkilön useaan vastuuhenkilön tehtävään, jos tämä on toiminnan laatuun ja laajuuteen nähden tarkoituksenmukaista.

4.1.4 Lentotyöhön käytettävän ilma-aluksen ohjaajalla on oltava voimassa ansiolentäjän tai helikopteriansiolentäjän lupakirja tai näitä korkeammanasteinen ilmailulupakirja ja luokan I lääketieteellinen kelpoisuustodistus, vaikka toimintaa ei harjoitettaisi maksua tai muuta korvausta vastaan. Lisäksi ohjaajalla on oltava lentotoiminnanharjoittajan järjestämä tehtävän edellyttämä koulutus. Koulutuksesta on pidettävä kirjaa ja tämä kirjanpito on säilytettävä vähintään kolme vuotta. Liikenteen turvallisuusvirasto voi perustellusta hakemuksesta myöntää poikkeuksen ansiolentäjän lupakirjavaatimuksesta hakijan omaan lukuun tapahtuvassa lentotyössä ohjaajan tehtävään soveltuvan koulutuksen tai kokemuksen perusteella.

4.2 Lentotyöluvassa tarkoitettuun toimintaan käytettävät ilma-alukset

Ilma-aluksella on oltava lentokelpoisuustodistus, ellei Liikenteen turvallisuusvirasto perustellusta syystä muuta hyväksy.

4.3 Lentotyöohjeet

4.3.1 Lentotoiminnanharjoittajan on laadittava kyseessä olevia tehtäviä varten lentotyöohjeet. Ohjeissa on otettava huomioon toiminnan laatu ja laajuus, mahdollinen erityisvaarallisuus ja käytettävä kalusto. Lentotyöohjeen sisältövaatimukset on esitetty tämän ilmailumääräyksen liitteessä.

4.3.2 Liikenteen turvallisuusvirasto voi vaatia muutoksia lentotyöohjeisiin, jos niissä on esitetty määräysten vastaisia tai todellista toimintaa vastaamattomia vaatimuksia, ohjeita tai tietoja tai Liikenteen turvallisuusvirasto katsoo lentotyöohjeiden sisällön riittämättömäksi tai epätarkoituksenmukaiseksi.

4.4 Lentotyöluvan hakijan ja haltijan taloudelliset edellytykset

Lentotoiminnan harjoittajalla on oltava riittävät taloudelliset edellytykset turvallisen lentotoiminnan järjestämiseen. Taloudelliset edellytykset katsotaan riittämättömiksi, kun lentotoiminnan harjoittaja on asetettu konkurssiin tai selvitystilaan tai sillä on merkittäviä maksuhäiriöitä.

4.5 Lentotyöluvan hakeminen

4.5.1 Lentotyölupaa on haettava kirjallisesti Liikenteen turvallisuusvirastolta vähintään 30 päivää ennen aiotun toiminnan aloittamista. Lupahakemuksessa on esitettävä

- a) hakijan nimi, kotipaikka, postiosoite ja puhelinnumero;
- b) kotilentopaikka, jolta toiminta pääasiassa tapahtuu;
- c) Selvitys edellä 4.1 – 4.3 kohdissa vaadituista seikoista ja Liikenteen turvallisuusviraston pyytäessä lisäksi 4.4 kohdassa tarkoitetuista seikoista.

4.5.2 Lupahakemukseen on liitettävä

- a) edellä 4.1 kohdassa tarkoitettujen nimettyjen vastuuhenkilöiden kirjalliset suostumukset tehtäviinsä sekä selvitys heidän koulutuksestaan aiottuihin tehtäviin ja niissä hankitusta kokemuksesta; sekä
- b) luettelo käytettävistä ilma-aluksista ja lisäksi todistus käyttöoikeudesta, jos hakijaa ei ole merkitty ilma-alusrekisteriin ilma-aluksen omistajaksi tai käyttäjäksi. Lisäksi on esitettävä tarkastelu ilma-alusten suorituskyvyn riittävydestä ja muiden ominaisuuksien soveltuvuudesta, kun ilma-alusta käytetään nostotyöolentoihin tai riippuvan kuorman kuljetukseen tai kun aiottu toiminta voi aiheuttaa erityistä vaaraa kolmansille osapuolille.

4.6 Lentotyöluvan voimassaolo

4.6.1 Lentotyölupa on voimassa toistaiseksi.

4.6.2 Luvanhaltijan on viipymättä ilmoitettava Liikenteen turvallisuusvirastolle 4.3 ja 4.5 kohdissa tarkoitettujen tietojen muutokset.

5 LENTOTOIMINNALLISET PERUSVAATIMUKSET

5.1 Noudatettavat lentotoimintamääräykset

5.1.1 Kaikessa lentokoneilla harjoitettavassa lentotyössä on tämän määräyksen lisäksi noudatettava lentokoneella harjoitettavaa yleisilmailua koskevassa ilmailumääräyksessä OPS M2-1 asetettuja vaatimuksia.

5.1.2 Kaikessa helikoptereilla harjoitettavassa lentotyössä on tämän määräyksen lisäksi noudatettava Suomessa voimassa olevia helikopterilentotoiminnasta annettuja yksityislentotoimintaa koskevia määräyksiä.

5.2 Ilma-aluksessa olevan henkilöstön määrän rajoitukset

Lentotyössä, jota harjoitetaan lentotyöluvan nojalla, ilma-aluksessa saa olla vain tehtävän kannalta tarpeellinen henkilöstö. Tämä rajoitus ei kuitenkaan koske lentotyöhön koulutettavaa henkilöä, jota perehdytetään lennon aikana kyseiseen erikoistehtävään, eikä työmenetelmien tai -välineiden kehittämiseen osallistuvaa tai lentotoiminnan harjoittajan toimintaa johtavaa tai tarkastavaa henkilöä.

6 POIKKEUKSET

Liikenteen turvallisuusvirasto voi hakemuksesta myöntää poikkeuksia tämän määräyksen vaatimuksista yllättävissä ja kiireellisissä tilanteissa tai ajallisesti rajattujen toiminnallisten tarpeiden vuoksi, jos ne eivät heikennä turvallisuutta. Hakijan on poikkeusta hakiessaan esitettävä selvitys siitä, miten vastaava turvallisuustaso saavutetaan.

7 SIIRTYMÄMÄÄRÄYS

Lentotyöohjeita koskevaa 4.3 kohtaa ryhdytään soveltamaan 1.11.2015. Siihen asti lentotyöohjeisiin sovelletaan tällä määräyksellä kumottavan lentotyömääräyksen 4.1.3 kohtaa.

Pekka Henttu
ilmailujohtaja

Susanna Metsälampi
osastonjohtaja

LIITE Lentotyöohjeen sisältövaatimukset

Lentotyöohjeen on katettava vähintään seuraavat aiheet:

1. Lentotyön kuvaus

- a. Työn luonne ja erityispiirteet: minimilentokorkeuden alapuolella tapahtuva toiminta, leijunta maavaikutuksen ulkopuolisessa tilassa, erityisvaarallinen toiminta
- b. Työn vaativuus: erityiset lentotaitovaatimukset, henkilöstövaatimukset ml. muukin kuin ilma-aluksessa mukana oleva henkilöstö, turva- ja suojaruuvit
- c. Toiminta-alueet ja -ympäristö (esim. pakkolaskulle soveltumaton, vesialueet) sekä niistä johtuvat vaatimukset ja rajoitukset (ml. sääminimit, minimilentokorkeudet)
- d. Riskinarviointi ottaen huomioon kohdan c vaatimukset, riskiä pienentävät toimenpiteet tässä lentotyössä.

2. Ilma-alus ja varusteet

- a. Ilma-alukset ja yksilöittäin niiden käyttö lentotyön eri muotoihin
- b. Varusteet: Kaikki työssä käytettävät, ilma-alukseen asennetut ja muut tarvittavat varusteet, jotka eivät kuulu ilma-aluksen perusvarustukseen, on luetteloitava.
- c. Työtehtävän edellyttämät suorituskykyvaatimukset.

3. Ohjaamomiehistö

- a. Minimimiehistö
- b. Miehistön valintakriteerit, ottaen huomioon kokonaislentokokemus, viimeaikainen lentokokemus ja viimeaikainen lentokokemus kyseisessä työtehtävässä
- c. Perehdytyskoulutus ml. koulutusohjelma
- d. Kertauskoulutus ml. koulutusohjelma
- e. Ilma-alustyyppistä tai versiosta toiseen siirtymiseksi vaadittu koulutus, ml. koulutusohjelma
- f. Lento-, työ- ja lepoaikavaatimukset.

4. Muu tarvittava lentävä- ja maahenkilöstö

- a. Työtehtävien kuvaus
- b. Henkilöstön valintakriteerit
- c. Perehdytyskoulutus ml. koulutusohjelma
- d. Kertauskoulutus ml. koulutusohjelma
- e. Lento-, työ- ja lepoaikavaatimukset.

5. Normaalit sekä hätä- ja poikkeustilanteiden toimintamenetelmät

- a. Ohjaamomiehistön ja muun lentävän henkilöstön toimintamenetelmät (ml. yhteistyömenetelmät)
- b. Maahenkilöstön toimintamenetelmät.

6. Toimintapaikka ja maassa olevat varusteet

Lasku- tai kuormauspaikan koko sekä maassa tarvittavat varusteet kuten tankkauskalusto, palonsammutusvälineet, nostovälineet, maamerkit.